

64.

Integrált Károsító-specifikus Ellenőrzési Adatlap

***Rhagoletis pomonella*, Walsh, 1867 (Diptera: Tephritidae)**

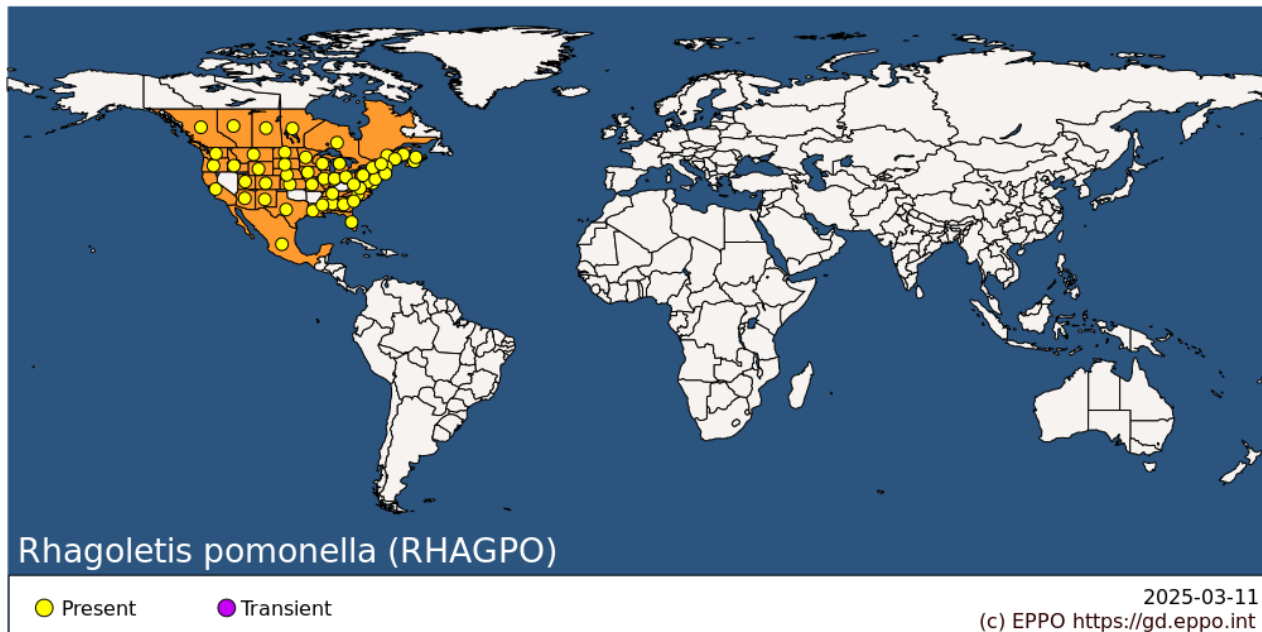

Általános rész:**1. Növényegészségügyi státusza:**

EPPO: A1, EU: A1/IIA

Földrajzi elterjedés:

Őshazája és egyben széleskörű elterjedési területei: USA, Kanada déli része és Mexikó (1. ábra).

1. ábra: A *Rhagoletis pomonella* elterjedése**2. A károsító rövid leírása****Jelentősége**

Elsődleges tápnövénye az alma (*Malus domestica*), az Európai Unió és az EPPO régió gazdaságilag egyik legfontosabb növénye. Az almatermesztés jelentős kiterjedésű területeken zajlik az Európai Unióban, ezért a kártevő megjelenésének és elterjedésének van kockázati tényezője, tekintettel arra, hogy a faj klimatikus igényei is hasonlóak, mint az eredeti elterjedési területén. A legfontosabb almatermesztő körzetek Dél- és Közép-Európában vannak, ezért ez a terület rendkívül kedvező a *R. pomonella* megtelepedésére, és továbbterjedésére. A *R. pomonella* Észak-Amerika egyik legfontosabb gyümölcslegye, és valószínűleg nagy termésvesztést okoz, ha behurcolják az EPPO régióba. Mivel az almában nincsenek európai gyümölcslegyek, speciális védekezési intézkedéseket kell majd kidolgozni az EPPO régiójában.

Morfológiája:

A *Rhagoletis* fajok identifikációjához szükséges a gazdanövényük ismerete. Megkülönböztetése a sárga ragacos csapdákban elsősorban a szárnymintázat alapján lehetséges (2-3. ábra). A *R. pomonella* megjelenésében és életmódjában nagyon hasonlít a többi *Rhagoletis* fajhoz. A tojás fehér, sima és hosszúka, körülbelül 0,7 mm. Három krémfehér színű lárvastádiuma van. Az utolsó stádiumú nyű 7 mm. A kifejlett nőtény átlagos hossza körülbelül 5 mm, szárnyfeszávolsága 9 mm, míg a hímek átlagos hossza 4 mm, szárnyfeszávolsága 7,5 mm.

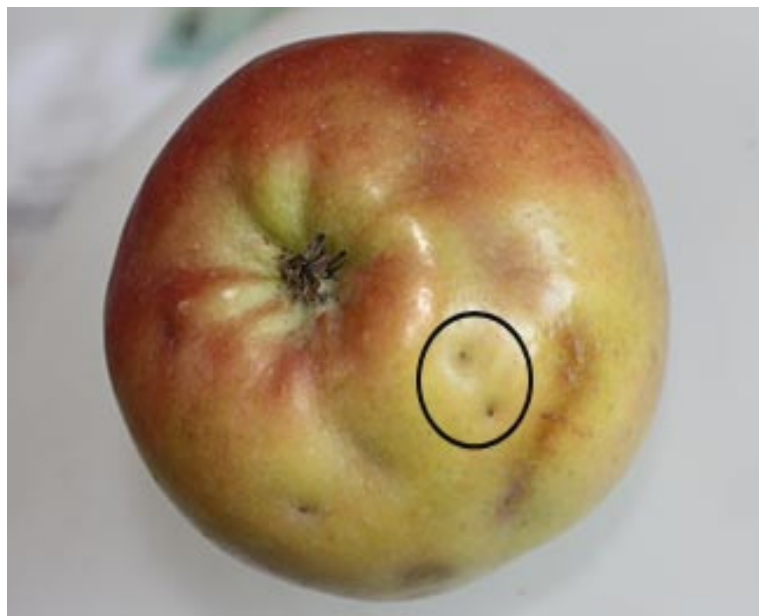
2.. ábra. *R. pomonella* (Forrás: © EPPO Global Database)

Rhagoletis pomonella (RHAGPO) - <https://gd.eppo.int>

Fertőzés tünetei

A fertőzött gyümölcsön a tojásrakás helyén elszíneződött folt keletkezik, ami kezdetben kúpos, majd bemélyed (4. ábra). Az alma belseje a lárvák táplálkozása nyomán rothadni kezd, megbarnul, a gyümölcs puha tapintásúvá válik, majd lehullik (4-6. ábra). A lárvacsatornák behatolási pontokat jelenthetnek a baktériumok és gombák számára.

4. ábra Tojásrakási kártétel (Forrás: © EPPO Global Database)

Rhagoletis pomonella (RHAGPO) - <https://gd.eppo.int>

5. ábra. *R. pomonella* kártétele (Forrás: © EPPO Global Database)

6. ábra. *R. pomonella* kártétele (Forrás: © EPPO Global Database)

Károsító biológiája, életmódja:

Egynemzedékes faj. A nőtény a tojásokat a gyümölcs felületére helyezi júliustól szeptemberig, amelyek kb. 3-7 nap múlva kelnek. A lárvák a gyümölcs belsejében táplálkoznak. Egy gyümölcsben több nyű fejlődik ki. Nyár végén a kifejlett lárvák a talajra vetik magukat, majd ott bábozódnak. Báb alakban telelnek. Előfordulhat, hogy az adott évben van még egy imágórajzás, vagy az is, hogy a báb két évig telet a talajban.

7. ábra. *R. pomonella* nyűvek a gyümölcsben (Forrás: © EPPO Global Database)

3. Gazdanövényei

Oligofág faj, a Rosaceae családba tartozó termesztett és vadon élő növényeket egyaránt kedveli. Mindezek közül a gazdaságilag legfontosabb gazda- és tápnövénye az alma.

További fontos gazdanövényei: *Malus*, *Prunus*, *Pyrus*, *Rosa*, *Crataegus*

Terjedés módja:

Elsősorban passzívan, a nemzetközi kereskedelmi forgalom során, a fertőzött gyümölcsökkel tojás és lárvaalakban, illetve a szaporítóanyaghoz tartozó földlabdában, vagy természetközegben báb alakban terjed a *R. pomonella*. A tojásrakási kárt nagyon nehéz észrevenni. Miután egy adott helyszínen megtelepedett, a többi *Rhagoletis* fajhoz hasonlóan az imágó aktívan is képes terjedni.

4. Identifikációs eljárás

Mi a teendő „gyanú” esetén?

Fertőzés gyanúja esetén a NÉBIH ÉLI NDNRO Rovartani Laborrészlegét e-mailben, vagy telefonon haladéktalanul értesíteni kell. A helyszínt pontosan rögzíteni kell (GPS koordináta, + olyan leírás, ami alapján a helyszínt meg lehet találni). Az esetlegesen megtalált rovarokat (lárva, báb, imágó) el kell tenni és a lehető leggyorsabban el kell juttatni a NÉBIH ÉLI NDNRO Rovartani Laborrészlegéhez. Lehetőség szerint jó minőségű, éles digitális felvételeket kell (közelebbi és távolabbi képeket is) készíteni minél nagyobb felbontásban, ezeket a lehető leggyorsabban kéretik a fent címek mindegyikére egyidejűleg megküldeni.

A NÉBIH ÉLI NDNRO Rovartani Laboratóriumrészlege végzi a rovarhatározást.